

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

controleprotocol en normenkader voor controle jaarrekening 2023

Gevraagd besluit

1. Voor de controle-opdracht van de jaarrekening 2023 van de gemeente Zaanstad t.b.v. de controlerend accountant (PwC) de volgende richtlijnen vast te stellen:
 - a. Het intern wettelijk kader, zijnde:
 1. alle raadsbesluiten;
 2. wettelijk verplichte kaderstellende collegebesluiten, waarbij is voorgeschreven dat een rechtmatigheidstoets uitgevoerd moet worden (m.n. bij specifieke uitkeringen);
 3. overige externe en interne regelgeving conform het intern opgestelde normenkader;
 - b. De goedkeuringstolerantie te bepalen op 1% en tussen de 1 en 3% met beperking;
 - c. De rapporteringstolerantie te bepalen op € 200.000;
 - d. De rapporteringstoleranties van specifieke uitkeringen te bepalen op:
 - € 12.500 indien de lasten $\leq$ € 125.000 mln.;
 - 10% indien de lasten $>$ € 125.000 $\leq$ € 1 mln.;
 - € 125.000 indien de lasten $>$ € 1 mln.
 - e. Voor de controle 2023 de onderstaande twee specifieke aandachtspunten mee te geven aan de accountant:
Aanvullen n.a.v. bespreking in auditcommissie.
 - f. Ten aanzien van het voorwaarden criterium te bepalen dat m.b.t. de financiële beheershandelingen de volgende aspecten worden beoordeeld: recht, hoogte en duur.
 - g. Ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid gelden de spelregels uit de financiële verordening en het geactualiseerde normenkader rechtmatigheid 2023.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum

Dit besluit is niet spoedeisend

Kernverhaal

De accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 Gemeentewet wordt voor het verslagjaar 2023 voor de gemeente Zaanstad uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Voor de accountantscontrole is het van belang dat de raad de accountant nadere aanwijzingen geeft over de reikwijdte van de accountantscontrole. Het definiëren van het controleprotocol is een taak van de raad als opdrachtgever voor de accountantscontrole. Met het controleprotocol stelt de raad de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties vast, alsmede de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole. Het normenkader betreft een inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de gemeenteraad zelf. De auditcommissie heeft een afweging gemaakt aan welke specifieke aandachtsgebieden extra aandacht moeten worden besteed door de accountant.

Dit normenkader wordt opgesteld door de organisatie en is onderdeel van het controleprotocol. Het controleprotocol wordt jaarlijks vastgesteld door de raad als opdrachtgever van de accountant. Omdat de rechtmatigheidsverantwoording nu bij het college van B&W ligt stelt het college ook het normenkader vast.

Daarnaast stelt de raad ook het controleprotocol vast ten behoeve van controle voor de jaarrekening 2023. Onderdeel van het controleprotocol zijn twee specifiek aandachtspunten die de raad (via de auditcommissie) aan de accountant meegeeft bij de jaarrekening controle.

Aanleiding

De accountant voert jaarlijks voor de gemeente Zaanstad een accountantscontrole uit als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet. Om de controle voor te bereiden en te ondersteunen wordt in het controleprotocol op hoofdlijnen een aantal zaken geregeld.

De accountant geeft bij de jaarrekeningcontrole een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarstukken. Ook de rechtmatigheidsverklaring van het college wordt op getrouwheid beoordeeld. De gemeente moet kunnen laten zien dat ze rechtmatig met haar middelen omgaat. De rechtmatigheidsverantwoording is nieuw met ingang van verslagjaar 2023.

De raad dient jaarlijks de richtlijnen en specifieke aandachtspunten voor de accountantscontrole van de jaarrekening vast te stellen. In het voorliggend controleprotocol worden de aanwijzingen voor het controleren van de jaarrekening 2023 vastgelegd.

Beoogd resultaat

Dit controleprotocol heeft tot doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening.

Kader

Het kader wordt bepaald door de gemeentewet en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). Dit wordt verder uitgewerkt in de controleverordening en het controleprotocol. Bij raadsbesluit van 12 december 2019 is de Controleverordening gemeente Zaanstad 2019 vastgesteld. In deze verordening is in artikel 2 lid 3 bepaald dat de raad, op voordracht van de auditcommissie, jaarlijks, voorafgaand aan de accountantscontrole, specifieke aandachtspunten en rapporteringstoleranties vaststelt. Overigens zal deze verordening nog worden geactualiseerd naar aanleiding van gewijzigde wetgeving omtrent de rechtmatigheidsverantwoording die sinds 2023 door het college wordt afgegeven.)

Argumenten en afwegingen

De controle van de jaarstukken door de accountant wordt gericht op het afgeven van een oordeel over:

- De getrouwe weergave van de in de jaarstukken gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- Het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Controle toleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt zich op het ontdekken van belangrijke fouten. De accountant richt zijn controle zo in dat rekening wordt gehouden met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die het vastgestelde bedrag overschrijden en alle vastgestelde onderwerpen ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

Goedkeuringstolerantie:

De raad geeft de accountant de volgende algemene goedkeuringstoleranties mee om te rekenen in de controle. Deze toleranties zijn gelijk gesteld aan het wettelijk minimum.

soort verklaring

	goedkeurend	met beperking	oordeel-onthouding	afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Rapporteringstolerantie:

Voorgesteld wordt om de rapporteringstolerantie vast te stellen op € 200.000. Dit houdt in dat de accountant alle geconstateerde fouten en/of onzekerheden die dit bedrag te boven gaan rapporteert in zijn verslag van bevindingen.

Sinds 2007 vallen ook specifieke uitkeringen onder het principe Single Information Single Audit (SiSa). De verantwoording van de specifieke uitkeringen lopen daarmee via de jaarstukken van de gemeente Zaanstad. Voor de specifieke uitkeringen gelden andere rapporteringstoleranties, die afhankelijk zijn van de grootte van de uitkering. In het verslag van bevindingen neemt de accountant per specifieke uitkering fouten en onzekerheden, boven een vastgestelde financiële grens op, voor zover die niet door de gemeente zijn of kunnen worden gecorrigeerd.

Deze financiële grens is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de lasten kleiner dan of gelijk is aan € 125.000 zijn;
- 10% indien de lasten groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000 zijn;
- € 125.000 indien de lasten groter dan € 1.000.000 zijn.

De rapporteringstolerantie heeft géén consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren van de waargenomen, niet herstellende, fouten en onzekerheden, voortkomende uit de accountantscontrole.

Specifieke aandachtspunten

Conform de controle verordening (artikel 2 lid 3) bepaalt de raad, op voordracht van de auditcommissie, jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole specifieke aandachtspunten.

De volgende aandachtspunten voor de accountantscontrole zijn geïnterpreteerd:

Toevoegen na auditcommissie

Normenkader rechtmatigheid 2023

Het normenkader rechtmatigheid wordt jaarlijks geactualiseerd. In de bijlage treft u het normenkader aan. In deze bijlage wordt ook de externe regelgeving opgenomen.

Draagvlak

Het controleprotocol 2023 is besproken in de auditcommissie van 5 oktober

Aansluiting externe ontwikkelingen

Niet van toepassing

Financiële consequenties

Geen

Juridische consequenties

Geen

Communicatie/vervolgtraject

De ambtelijke organisatie is het aanspreekpunt voor de accountant ten behoeve van de controle van de jaarrekening. De raad is de opdrachtgever van de accountant. Na besluitvorming zal de Raadsgriffie ervoor zorgdragen dat het raadsbesluit: controleprotocol 2023 inclusief het normenkader aan de accountant ter beschikking wordt gesteld.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

Voor de controle-opdracht van de jaarrekening 2023 van de gemeente Zaanstad t.b.v. de controlerend accountant (PwC) de volgende richtlijnen vast te stellen:

- a. Het intern wettelijk kader, zijnde:
 4. alle raadsbesluiten;
 5. wettelijk verplichte kaderstellende collegebesluiten, waarbij is voorgeschreven dat een rechtmatigheidstoets uitgevoerd moet worden (m.n. bij specifieke uitkeringen);
 6. overige externe en interne regelgeving conform het intern opgestelde normenkader;
- b. De goedkeuringstolerantie te bepalen op 1% en tussen de 1 en 3% met beperking;
- c. De rapporteringstolerantie te bepalen op € 200.000;
- d. De rapporteringstoleranties van specifieke uitkeringen te bepalen op:
 - € 12.500 indien de lasten $\leq$ € 125.000 mln.;
 - 10% indien de lasten $>$ € 125.000 $\leq$ € 1 mln.;
 - € 125.000 indien de lasten $>$ € 1 mln.
- e. Voor de controle 2023 de onderstaande twee specifieke aandachtspunten mee te geven aan de accountant:
Aanvullen n.a.v. bespreking in auditcommissie.
- f. Ten aanzien van het voorwaarden criterium te bepalen dat m.b.t. de financiële beheershandelingen de volgende aspecten worden beoordeeld: recht, hoogte en duur.
- g. Ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid gelden de spelregels uit de financiële verordening en het geactualiseerde normenkader rechtmatigheid 2023.

In de vergadering van12.....-.....oktober.....- 2023

Met inachtneming van het
aangenomen amendement.

Voorzitter,

Raadsgriffier,





Partij voor
de Dieren
Zaanstad



PvdA
Zaanstad



ZAANSTAD

AMENDEMENT

Verwerking adviezen auditcommissie in raadsvoorstel controleprotocol en normenkader voor controle jaarrekening 2023

De Gemeenteraad van Zaanstad, in vergadering bijeen op 12 oktober 2023

wijzig het besluit behorend bij het raadsvoorstel controleprotocol en normenkader voor controle jaarrekening 2023 op de volgende drie punten:

1. Actualiseren van de rapporteringstolerantie

Beslispunt 1C:

De rapporteringstolerantie te bepalen op € 200.000;

Wordt gewijzigd in:

De rapporteringstolerantie te bepalen op 5% van 1% van de totale lasten inclusief dotaties reserves (dit jaar naar verwachting ongeveer 340.000 euro)

2. Toevoegen speerpunten accountantscontrole boekjaar 2023

Aan beslispunt 1 E (en waar nodig verder in het raadsvoorstel) wordt toegevoegd de volgende twee speerpunten:

- *Cybersecurity: Welke maatregelen treft Zaanstad in algemene zin op het gebied van cybersecurity in relatie tot veranderingen digitale overheid?*
- *Verzuim: Hoe gaat de ambtelijke organisatie om met het risico van verzuim en langdurig verzuim, en welke beheersing wordt daarop toegepast, inclusief de continuïteit van het werk?*

3. Tekstuele aanpassing

De tekst in het raadsvoorstel luidend:

Omdat de rechtmatigheidsverantwoording nu bij het college van B&W ligt stelt het college ook het normenkader vast.

Wordt gewijzigd in:

Omdat de rechtmatigheidsverantwoording nu bij het college van B&W ligt stelt – naast de raad – het college ook het normenkader vast.

Toelichting:

1. De rapporteringstolerantie is al jaren €200.000. Dat betekent dat alle bevindingen uit de accountantscontrole boven die grens aan de raad worden gerapporteerd. Deze grens is relatief laag voor een gemeente in de orde van grootte van Zaanstad. Daarnaast is er jaarlijks sprake van inflatie (afgelopen jaar zelfs een relatief hoge inflatie) waardoor de rapporteringsgrens feitelijk steeds strakker wordt. De auditcommissie adviseert daarom de rapporteringsgrens te verhogen én deze te formuleren in een percentage. Concreet luidt het advies van de auditcommissie om de rapporteringstolerantie te bepalen op 5% van 1% van de totale lasten inclusief dotaties reserves (dit jaar is dat naar verwachting ongeveer 340.000 euro).
2. De auditcommissie adviseert de volgende twee onderwerpen op te nemen als speerpunt voor de accountantscontrole:
 - **Cybersecurity:** Welke maatregelen treft Zaanstad in algemene zin op het gebied van cybersecurity in relatie tot veranderingen digitale overheid?
 - **Verzuim:** Hoe gaat de ambtelijke organisatie om met het risico van verzuim en langdurig verzuim, en welke beheersing wordt daarop toegepast, inclusief de continuïteit van het werk?
3. Tijdens bespreking in de auditcommissie kwam naar voren dat er in het raadsvoorstel en de aanbiedingsbrief een tekstuele onduidelijkheid zit. Waar het om gaat is dat er over het normenkader zowel door college als raad besluitvorming plaatsvindt. De huidige tekst biedt de mogelijkheid om deze te interpreteren alsof alleen het college besluit. De auditcommissie adviseert daarom de zin 'Omdat de rechtmatigheidsverantwoording nu bij het college van B&W ligt stelt het college ook het normenkader vast.' te wijzigen in 'Omdat de rechtmatigheidsverantwoording nu bij het college van B&W ligt stelt – naast de raad – het college ook het normenkader vast. (toevoeging is onderstreept).

Melchior Mattens, PvdD
Hans Stokebrand, PvdA
Jovana Blazevska, VVD
Geert van Bemmelen, ROSA
Flip Hoedemaeker, D66
Marc Wit, CDA

Aangenomen, zie besluitenlijst in het informatiesysteem